

Контролна листа за оцену постојања утицаја прописа на конкуренцију

Контролна листа за оцену постојања утицаја прописа на конкуренцију је алат помоћу којег се утврђује да ли одређени предлог/нацрт прописа може довести до нарушавања конкуренције на тржишту. Уколико се на основу ове листе утврди да може постојати овакав утицај, предлог/нацрт прописа је потребно доставити Комисији за заштиту конкуренције ради прибављања мишљења.¹

Утицај предлога/нацрт прописа на конкуренцију може постојати ако је одговор „ДА“ на неко од доле наведених питања.

1. Да ли предлог/нацрт прописа посредно или непосредно ограничава број или врсту трговаца тј. добављача² или купаца, или омогућава доминантни положај одређеним учесницима на тржишту?   **ДА**   **НЕ**

Одговорите са „ДА“ на прво питање ако се уводе ограничења као што су на пример:

- 1) одређеном добављачу или купцу се додељује ексклузивно право (нпр. концесија),
- 2) уводи се обавеза набавке од само једног или ограниченог броја добављача (нпр. правила о пореклу робе) и/или се ограничава могућност добављача да понуде, односно купаца да набаве робу или услуге (нпр. ограничење количине робе, рационасање, ограничава се могућност избора и сл.),
- 3) уводе се географска ограничења за куповину или продају роба или услуга (нпр. правила о минималној удаљености за малопродајне објекте),
- 4) уводи се обавеза прибављања лиценци, дозвола, одобрења, сагласности или мишљења као предуслов за обављање делатности (нпр. за издавање лиценце за обављање одређене делатности прописују се несразмерно тешки услови или се захтева обавезно чланство у струковном удружењу),
- 5) значајно се повећавају трошкови уласка, изласка или раста на тржишту (нпр. увођење обавезних производних стандарда),
- 6) уводе се ограничења у броју учесника на тржишту (нпр. ограничава се укупан број лиценци за обављање делатности).

Уколико се уводе друга ограничења за улазак на тржиште и промену добављача/купца са сличним дејством, пропис треба доставити Комисији за заштиту конкуренције ради прибављања мишљења.

2. Да ли предлог/нацрт прописа умањује могућност или подстицаје за тржишно надметање или омогућава договарање између учесника на тржишту?   **ДА**   **НЕ**

¹ У складу са чланом 21. став 1. тачка 7) Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, бр. 51/09 и 95/13).

² Термин добављач се односи на трговце који послују на свим нивоима продаје и који снабдевају тржиште, а као што су произвођачи, велепродавци, дистрибутери, малопродавци и сл.

Одговорите са „ДА“ на друго питање ако се уводе ограничења као што су на пример:

- 1) ограничава се могућност учесника на тржишту да сами одређују цене својих роба или услуга (нпр. прописују се фиксне или минималне цене или марже),
- 2) захтева се или се подстиче размена или објављивање информација између учесника на тржишту (нпр. обавеза размене информација о производњи, продаји, цени и трошковима у оквиру пословних удружења) подстиче се саморегулација или корегулација (нпр. од стране пословних удружења),
- 3) ограничава се могућност купаца да бирају од кога ће куповати или се ограничава могућност промене постојећих добављача или купца (нпр. кроз обавезу минималног трајања уговора или обавезу закључења дугорочних уговора, или путем повећања трошкова које купци/потрошачи имају при промени добављача и сл.)
- 4) прописују се захтеви (нпр. захтеви квалитета) који дају предност одређеним добављачима или се успостављају виши захтеви него што су уобичајене потребе купаца, или се на други начин значајно повећавају трошкови производње за неке добављаче у односу на друге (нарочито ако се таква разлика прави између добављача који тек улазе на тржиште и оних постојећих).
- 5) ограничава се могућност за примену иновација, а нарочито за: (а) пласман нових производа, (б) пласман постојећих производа на нове начине (нпр. коришћењем различитих трговинских формата и продајних техника), (в) набавку производа на нове начине (нпр. коришћењем различитих канала набавке).
- 6) ограничавају се доступне информације купцу или произвођачу важне за доношење информисане одлуке о куповини или продаји (нпр. ограничења слободе оглашавања, увођење правила о каналима маркетинга).

Уколико се уводе друга ограничења слична наведеним, а са сличним дејством пропис треба доставити Комисији за заштиту конкуренције ради прибављања мишљења (нпр. одређена привредна грана или група привредних субјеката се потпуно изузима из примене прописа о заштити конкуренције).

**3. Да ли предлог/нацрт прописа олакшава дискриминацију ДА НЕ
одређених привредних субјеката?**

Одговорите са „ДА“ на треће питање ако се уводе наведена или њима слична правила:

- 1) одређено правило се не примењује једнако у односу на све категорије друштава (врши се дискриминација нпр. нових учесника на тржишту, страних држављана, малих предузећа, друштава у приватном власништву),
- 2) прописује се издавање дозвола, лиценци, овлашћења, именовања и сл. чији услови за издавање нису у потпуности и прецизно дефинисани те се њихова испуњеност не утврђује на основу јасних критеријума који обезбеђују уједначеност у поступању,
- 3) уводе се субвенције, мере државне помоћи, подстицајне мере и приступ ограниченим јавним добрима (нпр. земљишту, води, фреквенцијском спектру) којима се нарушава начело једнаких услова за све учеснике на тржишту и/или се не обезбеђује јасна и делотворна политика приступа основној инфраструктури (нпр. ограничава се начело одсуства дискриминације, јасно одређених услова приступа или се уводе накнаде које нису засноване на неопходним трошковима);
- 4) државним институцијама се омогућава да нуде робу или услуге конкурентно са приватним учесницима на тржишту над чијим радом врше надзор.

Уколико се уводе правила слична наведеним, а са истим дејством пропис треба доставити Комисији за заштиту конкуренције ради прибављања мишљења.